

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI dla gminy Przystajń na lata 2010-2018

KIEROWNIK PROJEKTU:
Karol Dudka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:
Karol Dudka
Paweł Czupryn

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie	5
1.1. Cel opracowania.....	6
2. Podstawowe dane dotyczące gminy Przystajń.....	8
2.1. Ogólna charakterystyka gminy	8
2.2. Demografia	9
2.3. Działalność gospodarcza na terenie gminy Przystajń	9
2.4. Dotychczasowa realizacja Planu Gospodarki Odpadami.....	9
3. Stan aktualny, prognozy, określenie celów w gospodarce odpadami oraz planowane zadania.....	11
3.1. Odpady komunalne	11
3.1.1. Stan aktualny.....	11
3.1.2. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych.....	17
3.1.3. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi	24
3.1.4. Cele w gospodarce odpadami komunalnymi.....	25
3.2. Odpady opakowaniowe i surowce wtórne	28
3.2.1. Stan aktualny.....	28
3.2.2. Prognoza zbiórki odpadów opakowaniowych i surowców wtórnych	28
3.2.3. Stan docelowy	28
3.2.4. Harmonogram zadań	29
3.3. Osady ściekowe.....	29
3.3.1. Stan aktualny.....	29
3.3.2. Prognoza powstawania osadów ściekowych.....	30
3.3.4. Stan docelowy	30
3.3.4. Harmonogram zadań	30
3.4. Odpady zawierające azbest.....	30
3.4.1. Stan aktualny.....	30
3.4.2. Prognoza	30
3.4.3. Stan docelowy	30
3.4.4. Harmonogram zadań	31
4. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej.....	31
5. Analiza uwarunkowań finansowych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami	33
5.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych	33
Fundusze krajowe	33
Fundusze Unii Europejskiej	34
5.2. Proponowany system finansowania zadań Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Przystajń	35
6. Działania zmierzające do poprawy gospodarki odpadami.....	39
6.1. Odpady komunalne	39
6.3. Program rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów	41
7. Monitoring i ocena realizacji założonych celów	42
8. Analiza oddziaływania na środowisko projektu Planu Gospodarki Odpadami.....	44
9. Streszczenie.....	45
10. Bibliografia.....	49

SPIS TABEL:

Tabela 1. Ocena realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń (stan na rok 2009)...	9
Tabela 2. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Przystajń w gospodarstwach domowych (stan na rok 2009).....	11
Tabela 3. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Przystajń w obiektach infrastruktury (stan na rok 2009).....	11
Tabela 4. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).	12
Tabela 5. Wskaźniki wytwarzania pozostałych rodzajów odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).	12
Tabela 6. Wskaźniki wytwarzania odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).....	12
Tabela 7. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2009 roku na terenie gminy Przystajń. ...	13
Tabela 8. Ilość wytworzonych pozostałych rodzajów odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).	13
Tabela 9. Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2009 roku na terenie gminy Przystajń.....	13
Tabela 10. Ilość zebranych segregowanych odpadów komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2004-2009.....	14
Tabela 11. Wykaz firm posiadających zezwolenie na odbiór stałych odpadów komunalnych z terenu gminy Przystajń (stan na rok 2009).....	14
Tabela 12. Wykaz firm posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych z terenu gminy Przystajń (stan na rok 2009).	15
Tabela 13. Ilość zebranych odpadów w postaci zużytych baterii i akumulatorów na terenie gminy Przystajń w latach 2006-2009.....	17
Tabela 14. Ilość zebranych odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie gminy Przystajń w latach 2007-2009.....	17
Tabela 15. Prognoza demograficzna na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	18
Tabela 16. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z gospodarstw domowych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.	18
Tabela 17. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z obiektów infrastruktury na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018	18
Tabela 18. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.	18
Tabela 19. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018	18
Tabela 20. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z gospodarstw domowych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018...	19
Tabela 21. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z obiektów infrastruktury na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018	20
Tabela 22. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji pozostałych odpadów komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	20
Tabela 23. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji pozostałych odpadów komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	21
Tabela 24. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	21
Tabela 25. Prognoza ilości wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	22
Tabela 26. Prognoza wytwarzania odpadów wielkogabarytowych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	23
Tabela 27. Prognoza ilości wytwarzania odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	23
Tabela 28. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie gminy Przystajń.....	24

Tabela 29. Harmonogram realizacji zadań w ramach gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	27
Tabela 30. Ilość zebranych odpadów segregowanych z terenu gminy Przystajń (stan na rok 2009).	28
Tabela 31. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku.	28
Tabela 32. Planowane poziomy odzysku odpadów opakowaniowych i innych stanowiących surowce wtórne na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.	29
Tabela 33. Harmonogram zadań – odpady zawierające azbest.....	31
Tabela 34. Wyznaczone zadania w ramach gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń oraz możliwy sposób ich finansowania.	36
Tabela 35. Wyznaczone zadania oraz możliwy sposób ich finansowania (odpady zawierające materiały azbestowe).....	37
Tabela 36. Harmonogram realizacji zadań gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.....	38
Tabela 37. Proponowane wskaźniki gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń.	42

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Opracowanie niniejszej aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami wynika z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), który mówi, że plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Głównym celem opracowania jest wytyczenie ogólnych kierunków działań zgodnych z polityką ekologiczną państwa, które zostaną zrealizowane poprzez konkretne zadania w określonej perspektywie czasowej.

Zaktualizowany Program Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251) zawiera:

„1. opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:

a) rodzaju, ilości i źródła pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,

b) wyszczególnienia posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,

c) rozmieszczenia istniejących instalacji do zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,

d) identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami;

2) cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia;

3) prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami;

4) zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami;

5) rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji;

6) instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:

a) wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,

b) harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska;

7) system gospodarowania odpadami;

8) system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.”

Zasady postępowania z odpadami opisane w niniejszym Planie Gospodarki Odpadami spełniają wytyczne zawarte w art. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251). Przyjęte zasady postępowania z odpadami obejmują:

1) zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczanie ilości odpadów i ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania;

2) zapewnianie zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów;

3) zapewnianie zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Niniejszy dokument uwzględnia także zapisy, które zostały zawarte w innych aktualnie obowiązujących aktach prawnych. Są to:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 z późn. zm.),

- Krajowy plan gospodarki odpadami 2010 (Uchwała Rady Ministrów nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r.),
- Plan Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, Katowice 2009.

Zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), projekt planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń jest opiniowany „przez zarząd województwa oraz przez zarząd powiatu.”

Zgodnie z art. 12b ustawy o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), sprawozdanie z realizacji z niniejszego Planu Gospodarki Odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, przygotowuje je organ wykonawczy gminy.

1.1. Cel opracowania

Podstawowym celem opracowania i wdrażania planów gospodarki odpadami jest realizacja Polityki Ekologicznej Państwa, a także potrzeba stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska. Na szczeblu lokalnym plan gospodarki odpadami stanowi dokument zawierający wizję rozwoju systemu, określa warunki wdrażania nakreślonych wariantów rozwiązań a jednocześnie jest ważnym źródłem informacji dla podejmowanych decyzji strategicznych.

Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń określa:

- obecny stan gospodarki odpadami na terenie gminy,
- rodzaje, ilości i źródła pochodzenia odpadów,
- rozmieszczenie istniejących instalacji i obiektów do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- spis podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- przewidywane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- działania mające na celu poprawę gospodarki odpadami,
- instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji celów założonych w niniejszym planie.

Opracowany Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń obejmuje okres 2010 – 2014, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015 – 2018.

Zgodnie z ustawą o odpadach projekt Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń przed uchwaleniem przez Radę Gminy podlega zaopiniowaniu przez:

- Zarząd Powiatu Kłobuckiego – pod kątem zgodności z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kłobuckiego,
- Zarząd Województwa Śląskiego - pod kątem zgodności z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej – pod kątem występowania konfliktowych lokalizacji instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w stosunku do terenów zalewowych i związanych z różnymi formami ochrony wód.

Opinie winny być wydane do 2 miesięcy od dnia otrzymania projektu. Brak odpowiedzi w wymaganym czasie uznaje się za opinię pozytywną.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Wójt Gminy zobowiązany jest do opracowania co 2 lata sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami. Sprawozdanie takie jest przedstawiane Radzie Gminy.

Przedstawiona perspektywiczna strategia rozwoju gospodarki odpadami w gminie Przystajń, opracowana na podstawie aktualnych danych, zgodna z obowiązującymi przepisami prawnymi, ekonomicznymi, technicznymi oraz wsparta kontrolą i akceptacją społeczną umożliwi podejmowanie przez Wójta Gminy konstruktywnych decyzji umożliwiających jednocześnie przewidywanie kierunków rozwoju i jej wyników.

2. Podstawowe dane dotyczące gminy Przystajń

2.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Przystajń położona jest w północno-zachodniej części województwa śląskiego. Położenie to pod względem geograficznym, zgodnie z regionami fizyczno – geograficznymi, można określić następująco:

- jako prowincja – Wyżyna Małopolska,
- jako podprowincja – Wyżyna Śląsko-Krakowska,
- jako makroregion – Wyżyna Woźnicko-Wieluńska,
- jako określenie dodatkowe – pogranicze dwóch mezoregionów: Obniżenia Liswarty – Proсны i Progu Herbskiego.

Na terenie gminy można wydzielić następujące jednostki morfologiczne:

- Pagóry Brzezińskie, które na terenie gminy stanowią fragmenty piaskowcowych wzniesień wznoszących się ponad otaczający obszar falistej równiny morenowej,
- Wysoczyznę polodowcową, która zajmuje prawie całą powierzchnię gminy. Rzeźbę tego obszaru stanowi w przewadze falista i nisko falista mało urozmaicona wysoczyzna o spadkach 0-2 %, zbudowana z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych, spod których miejscami wychodzą utwory starsze
- doliny rzeczne wyraźnie zaznaczone w krajobrazie gminy. Tworzą je rzeki Liswarta i Pankówka z dopływami.

Obszar gminy budują w kolejności stratygraficznej następujące utwory geologiczne:

- utwory jurajskie – lias (jura dolna),
- dogger (jura środkowa),
- utwory czwartorzędowe.

Pod względem hydrograficznym Przystajń położona jest w dorzeczu rzeki Warty, będącej dopływem Odry. Obszar gminy odwadnia rzeka Liswarta z dopływami, z których największym jest rzeka Pankówka.

Na terenie gminy znajduje się kilka obiektów o znaczącej wartości zabytkowej. Wpisanymi do ewidencji zabytków są:

- Kościół parafialny p.w. „Świętej Trójcy” w Przystajni, murowany z okresu 1752 –1797;
- Dwór w Kuźnicy Starej, murowany z pierwszej połowy XIX wieku, klasycystyczny, przebudowany w 1920 roku;

Inne godne uwagi zabytki to:

- ratusz w Przystajni tzw. „Sukiennice”;
- zespół kościoła parafialnego p.w. „Najświętszego Serca Pana Jezusa w Ługach Radłach (kościół i parafia);
- zagroda młynarska w Klucznej (młyn wodny drewniany i dom drewniany);
- drewniany młyn wodny w Kuźnicy Nowej;
- drewniany młyn wodny w Kuźnicy Starej;
- kaplica w Podłężu Szlacheckim;
- kilkanaście drewnianych domów z XIX i początków XX wieku w miejscowościach: Bór Zajaciński, Górki, Kamińsko, Kostrzyna, Ługi-Radły, Przystajń i Kuźnica Stara.

W skład gminy Przystajń wchodzi sołectwa:

- Przystajń,
- Antonów,
- Bór Zajaciński,
- Brzeziny,
- Dąbrowa,

- Górki,
- Kamińsko,
- Kostrzyna,
- Ługi-Radły,
- Mrówczak,
- Kuźnica Nowa,
- Podłęże Szlacheckie,
- Siekierowizna,
- Stany,
- Kuźnica Stara,
- Wilcza Góra,
- Wrzosy.

Powierzchnia gminy to 88,85 km², a zamieszkuje ją 6069 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2009).

Pod względem powierzchni gmina Przystajń zbliżona jest do średnich gmin województwa śląskiego. Powierzchnia jej stanowi 10 % powierzchni powiatu kłobuckiego i 0,72 % powierzchni województwa śląskiego.

Gmina Przystajń należy do zlewni rzeki Warty, która jest dopływem rzeki Odry. Głównym ciekim wodnym na terenie gminy jest rzeka Liswarta ze źródłami w okolicach miejscowości Mzyki w powiecie lublinieckim. Kolejny ciek wodny to rzeka Pankówka ze źródłami w okolicach miejscowości Koski. Przez obszar gminy płynie tylko w swym środkowym biegu i uchodzi do Liswarty w pobliżu miejscowości Starokrzepice. Gmina Przystajń położona jest, podobnie jak cała Polska w strefie umiarkowanej, środkowoeuropejskiej. Warunki pogodowe i klimatyczne są tu kształtowane w mniejszym stopniu przez czynniki lokalne, aniżeli przez napływające masy powietrza.

2.2. Demografia

Z danych przekazanych z Urzędu Gminy Przystajń na dzień 31.12.2009 r. gminę zamieszkiwało 6069 osób.

Poziom bezrobocia na dzień 30.04.2010 wyniósł 6, 7%, co daje w przeliczeniu 406 bezrobotnych w gminie.

2.3. Działalność gospodarcza na terenie gminy Przystajń

Działalność gospodarcza jest w gminie Przystajń średnio rozwinięta. Działa tutaj 291 małych zakładów, które prowadzą ukierunkowaną działalność gospodarczą, a w szczególności: remontowo – budowlaną, handlową, transportową, gastronomiczną.

2.4. Dotychczasowa realizacja Planu Gospodarki Odpadami

Szczegółowe informacje na temat dotychczasowej realizacji Planu Gospodarki Odpadami znajdują się w „Sprawozdaniu z realizacji Gminnego Projektu Planu Gospodarki Odpadami” z 2008 roku. W niniejszym opracowaniu dokonano jedynie strategicznej oceny realizacji wyznaczonych zadań.

Tabela 1. Ocena realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa zadania	Rok realizacji	Ocena realizacji
Cele długoterminowe			
1.	Ograniczenie negatywnego oddziaływania	Działania ciągłe do	2

Lp.	Nazwa zadania	Rok realizacji	Ocena realizacji
	odpadów na środowisko	2015 roku	
2.	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	Działania ciągłe do 2015 roku	2
3.	Organizowanie akcji wystawiania zbędnych przedmiotów lub odpadów (np. złomu, papieru, starych mebli, itp.)	Działania ciągłe do 2015 roku	2
4.	Organizowanie akcji wystawiania zbędnych przedmiotów sprzętu AGD i RTV, sprzętu komputerowego.	Działania ciągłe do 2015 roku	2
5.	Zapobieganie powstawaniu i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Działania ciągłe do 2015 roku	2
6.	Kontrola wypełniania przez mieszkańców zobowiązań dotyczących gromadzenia odpadów – kontrola umów	Działania ciągłe do 2015 roku	3
7.	Podjęcie ewentualnej współpracy z sąsiednią gminą celem wspólnego rozwiązania problemów gospodarki odpadami	Działania ciągłe do 2015 roku	0
8.	Upowszechnianie segregacji odpadów – wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy	Działania ciągłe do 2015 roku	2
9.	Edukacja ekologiczna, podnoszenie świadomości ekologicznej w szkole, przedszkolu, wśród społeczności lokalnej	Działania ciągłe do 2015 roku	3
10.	Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	Działania ciągłe do 2015 roku	2
11.	Selektywna zbiórka odpadów u źródła	Działania ciągłe do 2015 roku	2
Cele krótkoterminowe			
12.	Opracowanie nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem wymagań wynikających ze znowelizowanych przepisów dotyczących gospodarki odpadami i ochrony środowiska	2004-2006	3
13.	Uporządkowanie gospodarki odpadowej	2004-2006	3
14.	Edukacja ekologiczna	2004-2006	3
15.	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	2004-2006	3
16.	Przeprowadzenie szczegółowej weryfikacji danych poprzez prowadzenie ankiet wśród mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami	2004-2006	3

gdzie:

- 0 – brak realizacji,
- 1 – zrealizowano częściowo,
- 2 – w trakcie realizacji,
- 3 – zrealizowano.

Jak wynika z powyższej tabeli gmina Przystajń podjęła się realizacji 94% z wyznaczonych zadań, 50% zadań jest w dalszej realizacji, 44% udało się już zrealizować. Sytuacja ta jest bardzo korzystna i obrazuje, iż gmina przykłada się do realizacji Planu Gospodarki Odpadami, a zdanie: „Głównym założonym przez Wójta i Radę Gminy, celem rozwoju Gminy Przystajń jest systematyczne osiąganie poprawy życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój ekologiczny, społeczny i gospodarczy” znajduje poparcie w rzeczywistości.

3. Stan aktualny, prognozy, określenie celów w gospodarce odpadami oraz planowane zadania

3.1 Odpady komunalne

Art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) definiuje odpady komunalne, jako: „rozumie się przez to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.”

3.1.1. Stan aktualny

3.1.1.1. Ilość i rodzaj powstających odpadów

Na terenie gminy Przystajń nie prowadzono dotychczas badań dotyczących ilości oraz składu wytwarzanych odpadów. W celu określenia morfologii oraz oszacowania ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy, posłużono się wskaźnikami zawartymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego. Otrzymane wyniki zestawiono w poniższych tabelach.

Tabela 2. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Przystajń w gospodarstwach domowych (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa strumienia	Udział procentowy
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	18%
2.	Odpady zielone	4%
3.	Papier i tektura	12%
4.	Opakowania wielomateriałowe	3%
5.	Tworzywa sztuczne	12%
6.	Szkło	8%
7.	Metal	5%
8.	Odzież, tekstylia	1%
9.	Drewno	1,5%
10.	Odpady niebezpieczne	0,5%
11.	Odpady mineralne	34%
SUMA		100%

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, Katowice 2009.

Tabela 3. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Przystajń w obiektach infrastruktury (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa strumienia	Udział procentowy
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	10%
2.	Odpady zielone	2%
3.	Papier i tektura	27%
4.	Opakowania wielomateriałowe	18%
5.	Tworzywa sztuczne	18%
6.	Szkło	10%
7.	Metal	5%
8.	Odzież, tekstylia	3%
9.	Drewno	1,4%
10.	Odpady niebezpieczne	0,6%
11.	Odpady mineralne	5%
SUMA		100%

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, Katowice 2009.

Tabela 4. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa strumienia	[kg/M/rok]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	29,0
2.	Odpady zielone	6,4
3.	Papier i tektura	25,5
4.	Opakowania wielomateriałowe	9,8
5.	Tworzywa sztuczne	22,8
6.	Szkło	14,6
7.	Metal	8,7
8.	Odzież, tekstylia	2,4
9.	Drewno	2,6
10.	Odpady niebezpieczne	0,9
11.	Odpady mineralne	52,0
SUMA		174,7

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 5. Wskaźniki wytwarzania pozostałych rodzajów odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa strumienia	[kg/M/rok]
1.	Odpady z ogrodów i parków	3
2.	Odpady z targowisk	3
3.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	2
4.	Odpady wielkogabarytowe	10,15
SUMA		18,15

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, Katowice 2009.

Zbiorcze zestawienie wskaźników dotyczących wytwarzania odpadów prezentuje tabela poniżej.

Tabela 6. Wskaźniki wytwarzania odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa strumienia	[kg/M/rok]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	29,0
2.	Odpady zielone	6,4
3.	Papier i tektura	25,5
4.	Opakowania wielomateriałowe	9,8
5.	Tworzywa sztuczne	22,8
6.	Szkło	14,6
7.	Metal	8,7
8.	Odzież, tekstylia	2,4
9.	Drewno	2,6
10.	Odpady niebezpieczne	0,9
11.	Odpady mineralne	52,0
12.	Odpady z ogrodów i parków	3,0
13.	Odpady z targowisk	3,0
14.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	2,0
15.	Odpady wielkogabarytowe	10,15
SUMA		192,7

Źródło: Obliczenia własne.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, Katowice 2009.

Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych niesegregowanych na terenie gminy wynosi 174,7 kg/M/rok, wykorzystując tę wartość oszacowano ilość wytwarzanych odpadów. Wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2009 roku na terenie gminy Przystajń.

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość odpadów [Mg]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	176,0
2.	Odpady zielone	38,7
3.	Papier i tektura	155,0
4.	Opakowania wielomateriałowe	59,6
5.	Tworzywa sztuczne	138,3
6.	Szkło	88,5
7.	Metal	53,0
8.	Odzież, tekstylia	14,3
9.	Drewno	15,7
10.	Odpady niebezpieczne	5,5
11.	Odpady mineralne	315,5
SUMA		1060,2

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 8. Ilość wytworzonych pozostałych rodzajów odpadów na terenie gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa strumienia	[kg/M/rok]
1.	Odpady z ogrodów i parków	18,2
2.	Odpady z targowisk	18,2
3.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	12,1
4.	Odpady wielkogabarytowe	61,6
SUMA		110,1

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 9. Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2009 roku na terenie gminy Przystajń.

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość odpadów [Mg]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	176,0
2.	Odpady zielone	38,7
3.	Papier i tektura	155,0
4.	Odzież, tekstylia (część ulegająca biodegradacji)	0,1
5.	Drewno	15,7
6.	Odpady zielone z ogrodów i parków	14,6
7.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	9,1
SUMA		409,3

Źródło: Obliczenia własne.

Jak wynika z przedstawionych danych oszacowana ilość odpadów komunalnych ogółem wytwarzanych na terenie gminy Przystajń w 2009 roku wynosi 1170,3 Mg. Według informacji otrzymanych z Urzędu Gminy Przystajń ilość odpadów komunalnych ogółem zebranych w 2009 roku wynosi 1023,0 Mg, w tym selektywnie zebrano 33,4 Mg odpadów.

Stosunkowo niewielka różnica w ilości wytworzonych i zebranych odpadów, wynikać może z kilku istotnych przyczyn:

- wskaźnik zapożyczony z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami jest wartością uśrednioną przyjętą dla terenów wiejskich całego Województwa Śląskiego,
- system zorganizowanego wywozu odpadów obejmuje 89% gospodarstw domowych,
- część mieszkańców pozbywa się odpadów w sposób nielegalny (np. poprzez spalanie w przydomowych kotłowniach lub wywożenie na „dzikie wysypiska”),

- otrzymane dane nie obejmują ilości odpadów segregowanych.

3.1.1.2. Instalacje do zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Odpady komunalne niesegregowane

Odpady komunalne w postaci niesegregowanej gromadzone są na terenie gminy Przystajń w specjalnych pojemnikach rozmieszczonych na prywatnych posesjach. Odpady te zebrane, poddane są następnie procesowi unieszkodliwiania poprzez składowanie (D5) na składowisku odpadów we Wrzosowej, które jest administrowane przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Odpady komunalne segregowane

Na terenie gminy Przystajń prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów w postaci plastiku, szkła i makulatury. Na terenie gminy funkcjonuje system pojemnikowy. Obecnie zostało zainstalowane 16 gniazd, każde z nich złożone jest z 2 pojemników służących do zbierania szkła i plastików. W poniższej tabeli zestawiono ilości zebranych w sposób selektywny odpadów w latach 2004-2009.

Tabela 10. Ilość zebranych segregowanych odpadów komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2004-2009.

Rodzaj odpadów	Ilość odpadów Mg/rok					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Papier i tektura	1,2	0,5	0,5	1,2	0,5	1
Szkło	15,4	5,4	6,4	15,4	5,4	18
Tworzywa sztuczne	7,8	3,3	4,5	7,8	3,3	7,9
SUMA	24,4	9,2	11,4	24,4	9,2	26,9

Źródło: Urząd Gminy Przystajń.

Odpady komunalne segregowane, poddawane są procesowi odzysku (R14), natomiast odpady zmieszane trafiają na składowisko we Wrzosowej.

Na terenie gminy Przystajń brak jest instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Zbiórka odpadów komunalnych

Zbiórkę odpadów z terenu gminy Przystajń prowadzi kilkanaście podmiotów gospodarczych. Wykaz firm posiadających zezwolenie Wójta Gminy Przystajń na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli (wydane na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie) zestawiono zostały w poniższej tabeli.

Tabela 11. Wykaz firm posiadających zezwolenie na odbiór stałych odpadów komunalnych z terenu gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa firmy	Zakres zezwolenia
1.	Remondis Sp. z o.o. Oddział w Częstochowie ul. Radomska 12	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
2.	PPHU SOLID Kamil Hukowski Sędziszów 28- 340 ul. Kościuszki 7/2	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
3.	Przedsiębiorstwo Komunalne DARPOL Dariusz Strach Konopiska 42 – 274 Korzonek 98	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
4.	Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach, Częstochowa ul. Kosmowskiej 6/94	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Lp.	Nazwa firmy	Zakres zezwolenia
5.	Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach Konopiska Korzonek 98	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
6.	Strach i Synowie Sp. z o.o., Częstochowa, Częstochowa ul. Bór 137	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
7.	PPHU TAMAX Tadeusz Cieślak, Sędziszów 28-340 ul. Dworcowa 46	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
8.	Ochrona Środowiska Sp. z o.o. Kamienica Polska 42-260 ul. Marii Konopnickiej 378	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Źródło: Urząd Gminy Przystajń.

Tabela 12. Wykaz firm posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych z terenu gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa firmy	Zakres zezwolenia
1.	Remondis Sp. z o.o., 42-200 Częstochowa, ul. Radomska 12	Opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
2.	P.P.H.U. „Piotruś”, Longina Kierat, Ługi-Radły, 42-142 Przystajń, ul. Kościelna 56	Opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
3.	ZPHUT „Matyja – Bis”, Import Export, Łukasz Matyja, 42-141 Przystajń, ul. Nowa 44A	Opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
4.	Sklep Monopolowo – Spożywczy, Usługi Ciągnikowe, Irena Tomzińska, 42-141 Przystajń, ul. Częstochowska 74	Opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych
5.	Bar EWA Ewa Chrzęstek, Kamińsko 33, 42 - 142 Przystajń	Opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych

Źródło: Urząd Gminy Przystajń.

3.1.1.3. Odpady ulegające biodegradacji

Według art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) poprzez odpady ulegające biodegradacji rozumie się: „*odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.*”

Zaliczamy do nich:

- odpady kuchenne,
- odpady ogrodowe,
- papier,
- opakowania papierowe.

Na terenie gminy Przystajń nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Fakt ten bezpośrednio związany jest z rolniczym charakterem gminy, na terenie której dominuje zabudowa jednorodzinna. Większość wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji jest zagospodarowywana przez ich wytwórców, poprzez przetwarzanie w przydomowych kompostownikach. Uzyskany w ten sposób kompost jest wykorzystywany do wzbogacenia okolicznych gleb. Szacuje się, że ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2009 roku na terenie gminy wynosi 409,3 Mg.

Jednym z ważniejszych aspektów współczesnej gospodarki odpadami jest ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych składowaniu. Procentowe udziały odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinny wynosić wagowo:

- w 2010 roku – 75%

- w 2013 roku – 50%
- w 2020 roku – 35%

Jako bazową ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji, do której odnoszą się określone poziomy redukcji składowania, należy przyjąć wartość wskaźnika wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na jednego mieszkańca rocznie w 1995 roku. Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami wskaźnik ten dla wsi wynosi 47 kg/M/rok. Dla gminy Przystajń liczba ludności w 1995 roku wynosiła 6267 w związku z czym wartość bazowa wyznaczona została na poziomie 294,5 Mg. Zatem ilości odpadów ulegających biodegradacji dopuszczalnych do składowania wynoszą odpowiednio:

w 2010 roku – **220,9 Mg**

w 2013 roku – **147,3 Mg**

w 2020 roku – **103,1 Mg**

Na tej podstawie wyznaczono ilości odpadów ulegających biodegradacji koniecznych do zagospodarowania w inny sposób niż składowanie:

w 2010 roku – **196,5 Mg**

w 2013 roku – **295,6 Mg**

w 2020 roku – **401,5 Mg**

3.1.1.4. Odpady wielkogabarytowe

Odpadami wielkogabarytowymi są odpady pochodzące z gospodarstw domowych i obiektów infrastruktury, które ze względu na duże rozmiary można podzielić na:

- stare meble,
- urządzenia zawierające freony (20 01 23*),
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (20 01 35*).

Na terenie gminy Przystajń nie jest prowadzona zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

3.1.1.5. Odpady niebezpieczne wchodzące w skład odpadów komunalnych

Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z dnia 8 października 2001 r.) do odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład odpadów komunalnych zalicza się:

- rozpuszczalniki (20 01 13*),
- kwasy (20 01 14*),
- alkalia (20 01 15*),
- odczynniki fotograficzne (20 01 17*),
- środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne, np. herbicydy, insektycydy), (20 01 19*),
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (20 01 21*),
- urządzenia zawierające freony (20 01 23*),
- oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25 (20 01 26*),
- farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice zawierające substancje niebezpieczne (20 01 27*),
- detergenty zawierające substancje niebezpieczne (20 01 29*),
- leki cytotoksyczne i cytostatyczne (20 01 31*),
- baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie (20 01 33*),
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (20 01 35*),
- drewno zawierające substancje niebezpieczne (20 01 37*).

Z powodu szkodliwych właściwości, odpady tego typu wymagają selektywnego gromadzenia, a także specjalnego systemu unieszkodliwiania, który powinien być odrębny dla każdego typu odpadów.

Na terenie gminy Przystajń prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład odpadów komunalnych w postaci zużytych baterii i akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Selektywna zbiórka zużytych baterii i akumulatorów wprowadzona została na terenie gminy w 2006 r. W tabeli poniżej przedstawiono ilość zebranych tego typu odpadów w latach 2006-2009.

Tabela 13. Ilość zebranych odpadów w postaci zużytych baterii i akumulatorów na terenie gminy Przystajń w latach 2006-2009.

Rok	Ilość [Mg]
2006	0,084
2007	0,098
2008	0,104
2009	0,140

Źródło: Urząd Gminy Przystajń.

Selektywna zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wprowadzona została na terenie gminy w 2007 r. W tabeli poniżej przedstawiono ilość zebranych tego typu odpadów w latach 2007-2009.

Tabela 14. Ilość zebranych odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie gminy Przystajń w latach 2007-2009.

Rok	Ilość [Mg]
2007	4,2
2008	5,2
2009	6,38

Źródło: Urząd Gminy Przystajń.

3.1.2. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych

Według Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami w okresie perspektywicznym nie będą występowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów, a wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów kształtował się będzie na poziomie 5% w okresach pięcioletnich. Prognozuje się, iż wpływ na morfologię wywierać będzie zakładany wzrost poziomu selektywnego zbierania wytwarzanych odpadów. Zmniejszy się więc procentowy udział papieru, szkła, tworzyw sztucznych i metali w odpadach niesegregowanych. Zakłada się, iż wzrost wytwarzania pozostałych odpadów, będzie wynosił około 1% w skali roku. Sporządzone prognozy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 15. Prognoza demograficzna na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba ludności	6139	6209	6279	6349	6419	6489	6559	6629	6699

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 16. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z gospodarstw domowych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [kg/M/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady komunalne niesegregowane z gospodarstw domowych	145,7	147,1	148,6	150,1	151,5	153,1	154,6	156,2	157,7

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 17. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z obiektów infrastruktury na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [kg/M/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady komunalne niesegregowane z obiektów infrastruktury	30,6	30,8	30,9	31,2	31,3	31,4	31,6	31,7	31,8

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 18. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [kg/M/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady komunalne niesegregowane	176,3	177,9	179,5	181,2	182,8	184,5	186,2	187,9	189,5

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 19. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	179,8	183,5	187,4	191,2	195,2	199,2	203,2	207,4	211,5
Odpady zielone	39,5	40,4	41,2	42,1	42,9	43,8	44,7	45,6	46,5
Papier i tektura	158,0	161,2	164,4	167,6	171,0	174,2	177,6	181,0	184,3
Opakowania wielomateriałowe	60,6	61,8	62,9	64,1	65,3	66,5	67,7	68,9	70,0

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tworzywa sztuczne	141,1	144,0	146,9	149,9	152,9	155,9	159,0	162,1	165,1
Szkło	90,3	92,2	94,1	96,0	97,9	99,8	101,8	103,8	105,8
Metal	54,1	55,2	56,4	57,5	58,7	59,9	61,1	62,3	63,5
Odzież, tekstylia	14,6	14,9	15,2	15,5	15,8	16,0	16,4	16,7	17,0
Drewno	16,0	16,4	16,7	17,1	17,4	17,8	18,1	18,5	18,8
Odpady niebezpieczne	5,6	5,7	5,8	5,9	6,1	6,2	6,3	6,4	6,6
Odpady mineralne	322,4	329,2	336,3	343,3	350,5	357,9	365,2	372,9	380,4
SUMA	1082,2	1104,6	1127,2	1150,2	1173,5	1197,2	1221,2	1245,5	1269,5

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 20. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z gospodarstw domowych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	161,0	164,4	168,0	171,5	175,1	178,8	182,5	186,4	190,2
Odpady zielone	35,8	36,5	37,3	38,1	38,9	39,7	40,6	41,4	42,3
Papier i tektura	107,3	109,6	112,0	114,3	116,7	119,2	121,7	124,2	126,8
Opakowania wielomateriałowe	26,8	27,4	28,0	28,6	29,2	29,8	30,4	31,1	31,7
Tworzywa sztuczne	107,3	109,6	112,0	114,3	116,7	119,2	121,7	124,2	126,8
Szkło	71,6	73,1	74,7	76,2	77,8	79,5	81,1	82,8	84,5
Metal	44,7	45,7	46,7	47,6	48,6	49,7	50,7	51,8	52,8
Odzież, tekstylia	8,9	9,1	9,3	9,5	9,7	9,9	10,1	10,4	10,6
Drewno	13,4	13,7	14,0	14,3	14,6	14,9	15,2	15,5	15,8
Odpady niebezpieczne	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3
Odpady mineralne	313,0	319,7	326,6	333,5	340,4	347,7	354,9	362,4	369,8
SUMA	894,4	913,3	933,2	952,7	972,6	993,4	1013,9	1035,4	1056,4

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 21. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych niesegregowanych z obiektów infrastruktury na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	18,8	19,1	19,4	19,7	20,1	20,4	20,7	21,0	21,3
Odpady zielone	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,3
Papier i tektura	50,7	51,6	52,4	53,3	54,2	55,0	56,0	56,7	57,5
Opakowania wielomateriałowe	33,8	34,4	34,9	35,5	36,2	36,7	37,3	37,8	38,3
Tworzywa sztuczne	33,8	34,4	34,9	35,5	36,2	36,7	37,3	37,8	38,3
Szkło	18,8	19,1	19,4	19,7	20,1	20,4	20,7	21,0	21,3
Metal	9,4	9,6	9,7	9,9	10,0	10,2	10,4	10,5	10,7
Odzież, tekstylia	5,6	5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	6,4
Drewno	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0
Odpady niebezpieczne	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Odpady mineralne	9,4	9,6	9,7	9,9	10,0	10,2	10,4	10,5	10,7
SUMA	187,9	191,2	194,0	197,5	200,9	203,8	207,3	210,1	213,0

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 22. Prognoza wskaźników wytwarzania poszczególnych frakcji pozostałych odpadów komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [kg/M/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady zielone z ogrodów i parków	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Odpady z targowisk	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Odpady z czyszczenia ulic i placów	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Odpady wielkogabarytowe	10,2	10,2	10,3	10,4	10,4	10,5	10,5	10,6	10,6
SUMA	18,2	18,2	18,3	18,4	18,4	18,5	18,5	18,6	18,6

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 23. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji pozostałych odpadów komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [kg/M/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady z ogrodów i parków	18,4	18,6	18,8	19,0	19,3	19,5	19,7	19,9	20,1
Odpady z targowisk	18,4	18,6	18,8	19,0	19,3	19,5	19,7	19,9	20,1
Odpady z czyszczenia ulic i placów	12,3	12,4	12,6	12,7	12,8	13,0	13,1	13,3	13,4
Odpady wielkogabarytowe	62,6	63,3	64,4	66,0	66,8	67,8	68,9	70,0	71,1
SUMA	111,7	112,9	114,6	116,1	118,2	119,8	121,4	123,1	124,7

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 24. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	179,8	183,5	187,4	191,2	195,2	199,2	203,2	207,4	211,5
Odpady zielone	39,5	40,4	41,2	42,1	42,9	43,8	44,7	45,6	46,5
Papier i tektura	158,0	161,2	164,4	167,6	171,0	174,2	177,6	181,0	184,3
Opakowania wielomateriałowe	60,6	61,8	62,9	64,1	65,3	66,5	67,7	68,9	70,0
Tworzywa sztuczne	141,1	144,0	146,9	149,9	152,9	155,9	159,0	162,1	165,1
Szkło	90,3	92,2	94,1	96,0	97,9	99,8	101,8	103,8	105,8
Metal	54,1	55,2	56,4	57,5	58,7	59,9	61,1	62,3	63,5
Odzież, tekstylia	14,6	14,9	15,2	15,5	15,8	16,0	16,4	16,7	17,0
Drewno	16,0	16,4	16,7	17,1	17,4	17,8	18,1	18,5	18,8
Odpady niebezpieczne	5,6	5,7	5,8	5,9	6,1	6,2	6,3	6,4	6,6
Odpady mineralne	322,4	329,2	336,3	343,3	350,5	357,9	365,2	372,9	380,4
Odpady z ogrodów i parków	18,4	18,6	18,8	19,0	19,3	19,5	19,7	19,9	20,1
Odpady z targowisk	18,4	18,6	18,8	19,0	19,3	19,5	19,7	19,9	20,1
Odpady z czyszczenia ulic i placów	12,3	12,4	12,6	12,7	12,8	13,0	13,1	13,3	13,4
Odpady wielkogabarytowe	62,6	63,3	64,4	66,0	66,8	67,8	68,9	70,0	71,1
SUMA	1194,0	1217,6	1241,8	1267,0	1291,6	1316,9	1342,5	1368,5	1394,1

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 25. Prognoza ilości wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	179,8	183,5	187,4	191,2	195,2	199,2	203,2	207,4	211,5
Odpady zielone	39,5	40,4	41,2	42,1	42,9	43,8	44,7	45,6	46,5
Papier i tektura	158	161,2	164,4	167,6	171	174,2	177,6	181	184,3
Odzież, tekstylia	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Drewno	16	16,4	16,7	17,1	17,4	17,8	18,1	18,5	18,8
Odpady zielone z ogrodów i parków	14,7	14,9	15,0	15,2	15,4	15,6	15,8	15,9	16,1
Odpady z targowisk	9,2	9,3	9,4	9,5	9,65	9,75	9,85	9,95	10,05
SUMA	417,3	425,8	434,3	442,9	451,8	460,6	469,4	478,6	487,4

Źródło: Obliczenia własne.

3.1.2.1. Odpady wielkogabarytowe

Z powodu braku danych na temat morfologii oraz faktycznej ilości wytworzonych odpadów wielkogabarytowych, sporządzona poniżej prognoza opiera się na podstawie zmiennej demografii, oraz wskaźników przedstawionych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami.

Tabela 26. Prognoza wytwarzania odpadów wielkogabarytowych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rok	Ilość [Mg]
2010	62,6
2011	63,3
2012	64,4
2013	66,0
2014	66,8
2015	67,8
2016	68,9
2017	70,0
2018	71,1

Źródło: obliczenia własne

3.1.2.2. Odpady niebezpieczne wchodzące w skład komunalnych

Z powodu braku danych na temat morfologii oraz faktycznej ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych sporządzona poniżej prognoza opiera się na podstawie zmiennej demografii, oraz wskaźników przedstawionych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami.

Tabela 27. Prognoza ilości wytwarzania odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład komunalnych na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rok	Ilość [Mg]
2010	5,6
2011	5,7
2012	5,8
2013	5,9
2014	6,1
2015	6,2
2016	6,3
2017	6,4
2018	6,6

Źródło: obliczenia własne

Baterie i akumulatory

Zgodnie z kierunkami działań wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, przyjmuje się następujące cele:

- rozwój systemu selektywnego zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w szczególności ze źródeł rozproszonych,
- rozwój metod i technologii odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w szczególności Li-ion i Ni-MH,
- zakaz wprowadzania do obrotu:
 - baterii lub akumulatorów, które zawierają powyżej 0,0005% wagowo rtęci, bez względu na to, czy są one wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem ogniw guzikowych z zawartości rtęci nie wyższej niż 2% wagowo),
 - baterii lub akumulatorów przenośnych, które zawierają powyżej 0,002% wagowo kadmu, w tym tych, które są wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem baterii i

- akumulatorów stosowanych w systemach awaryjnych i alarmowych, sprzęcie medycznym i elektronarzędziach),
- o osiągnięcie minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 r. i 45% w 2016 r.
- o zakaz stosowania od 2012 r. akumulatorów niklowo-kadmowych.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z kierunkami działań wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, przyjmuje się następujące cele:

- osiągnięcie w 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4kg/rok w przeliczeniu na mieszkańca,
- osiągnięcie w 2008 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości :
 - o dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:
 - poziomu odzysku w wysokości 80% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących z zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
 - o dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
 - poziomu odzysku w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65% masy zużytego sprzętu,
 - o dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
 - poziomu odzysku w wysokości 70% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50% masy zużytego sprzętu,
- dla zużytych gazowych lamp wyładowczych – poziom recyklingu części składowych materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80% masy tych zużytych lamp,
- zapewnienie przepustowości zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wystarczających do przyjmowania całej masy tych odpadów wytwarzanych na terenie gminy Przystajń.

3.1.3. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi

Jednym z zadań podczas sporządzania Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami jest wskazanie istniejących problemów dla podmiotu, którego dokument ten dotyczy. Pociąga to za sobą przedstawienie rozwiązań dla poruszonych kwestii. Na terenie gminy Przystajń zidentyfikowano problemy w gospodarce odpadami komunalnymi, informacje zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie gminy Przystajń.

Lp.	Wskazany problem	Proponowane rozwiązanie
1.	Brak objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych. Na terenie gminy Przystajń pozostało około 11% gospodarstw domowych, które nie posiadają	Przeprowadzenie działań administracyjno-prawnych względem mieszkańców będących poza systemem zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych.

Lp.	Wskazany problem	Proponowane rozwiązanie
	podpisanych umów na odbiór i wywóz odpadów.	
2.	Zbyt niska ilość zebranych odpadów komunalnych w stosunku do szacunków ujętych w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.	Podjęcie działań związanych z likwidacją dzikich wysypisk i ograniczeniem niskiej emisji na terenie gminy.
3.	Słabo rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład strumienia odpadów komunalnych.	Z uwagi na fakt, iż brak jest wskazanych systemów, a ich wprowadzenie na terenie gminy wiejskiej, jaką jest gmina Przystajń, to zadanie zbyt dużej wagi zarówno finansowej jak i administracyjnej proponuje się stworzenie w tej kwestii ponadgminnej jednostki organizacyjnej. Jednostka taka mogłaby objąć kilka sąsiadujących ze sobą gmin, tworząc wspólny system Gospodarki Odpadami.
4.	Brak systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Brak systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji.	

3.1.4. Cele w gospodarce odpadami komunalnymi

Podstawą dla celów przyjętych w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń powinny być założenia planów gospodarki odpadami wyższego szczebla, do których należy:

- „Krajowy plan gospodarki odpadami 2010”,
- „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego”
- „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kłobuckiego”.

Kierując się wyżej wymienionymi dokumentami, w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń przyjęto cele krótkoterminowe do roku 2014 oraz cele długookresowe do roku 2018, które zostały przedstawione w poniższych podrozdziałach.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

- Objęcie wszystkich mieszkańców gminy umowami na odbiór odpadów komunalnych do końca 2010 r.,
- Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy możliwości selektywnej zbiórki odpadów do końca 2010 r.,
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2010 r. i 2013 r. do poziomu kolejno 75% oraz 50% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2010 r. 196,5 Mg odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie, natomiast w 2013 r. 295,6 Mg.
- Uzyskanie znaczących efektów do końca 2010 r. w selektywnym zbieraniu odpadów:
 - niebezpiecznych, do poziomu 50% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, odpowiada to wartości 2,8 Mg odpadów,
 - wielkogabarytowych w tym wyrobów AGD i elektronicznego, do poziomu 40% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 25,0 Mg odpadów,
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych do poziomu 10% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 107,5 Mg odpadów
 - remontowo-budowlanych ze strumienia odpadów budowlanych do poziomu 50%,
- Zmniejszenie ilości deponowanych odpadów komunalnych do poziomu 85% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych,
- Wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcenia,
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Cele długoterminowe na lata 2015-2018:

- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2020 r. do poziomu 35% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2020 r. 401,5 Mg odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie
- Dalszy wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów:
 - niebezpiecznych:
 - w 2015 roku do poziomu 80% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 5,0 Mg odpadów,
 - w 2018 roku do poziomu 90% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 6,0 Mg odpadów,
 - wielkogabarytowych:
 - w 2015 roku do poziomu 70% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 47,5 Mg odpadów,
 - w 2018 roku do poziomu 90% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 64,0 Mg odpadów
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych w 2015 roku do poziomu 15% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 177,8 Mg odpadów oraz w 2018 roku do poziomu 20% co odpowiada 250,1 Mg odpadów
 - budowlano – remontowych wchodzących do strumienia odpadów komunalnych do poziomu 80%,
- Zapewnienie w maksymalnym stopniu przetwarzania odpadów metodami biologicznymi i termicznymi poprzez wdrożenie kompleksowych rozwiązań.
- Zmniejszenie ilości deponowanych odpadów komunalnych do poziomu 60% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych

3.1.4.1. Harmonogram zadań

Tabela 29. Harmonogram realizacji zadań w ramach gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Szacowany całkowity koszt realizacji [tyś. pln]	Partnerzy
1.	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.	Urząd Gminy	2010	15	RPO WSL, działanie 5.2
2.	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych (papier, szkło, tworzywa sztuczne) i objęcie nią wszystkich mieszkańców.	Urząd Gminy	2010-2014	30	RPO WSL, działanie 5.2
3.	Sporządzenie raportu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami.	Urząd Gminy	2011	-	-
4.	Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów innych niż niebezpieczne: odzysk gruzu i materiałów budowlanych pochodzenia komunalnego, odzysk drewna, zbiórka opon, zbiórka złomu i odpadów metalowych.	Urząd Gminy, firmy wywozowe	2010-2018	80	RPO WSL, działanie 5.2
5.	Wprowadzenie i rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych: a) baterii, b) odpadów elektrycznych i elektronicznych, c) przeterminowanych leków.	Urząd Gminy, firmy wywozowe	2010-2018	60	RPO WSL, działanie 5.2
6.	Likwidacja „dzikich wysypisk”.	Urząd Gminy	2010-2018	80	Firmy wywozowe
7.	Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.	Urząd Gminy, firmy wywozowe	2010-2014	20	RPO WSL, działanie 5.2
8.	Prowadzenie edukacji ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.	Urząd Gminy, Placówki oświatowe	2010-2018	30	RPO WSL, działanie 5.2

3.2. Odpady opakowaniowe i surowce wtórne

3.2.1. Stan aktualny

W związku z brakiem wyodrębnienia w badaniach morfologicznych frakcji opakowaniowej, niemożliwym jest podanie ilości wytwarzanych odpadów opakowaniowych na terenie gminy Przystajń. Z pewnością jednak do tego typu odpadów zaliczają się w pewnym stopniu surowce wtórne. Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka surowców wtórnych. Ilości selektywnie zebranych odpadów zostały zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 30. Ilość zebranych odpadów segregowanych z terenu gminy Przystajń (stan na rok 2009).

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość odpadów [Mg]
1.	Papier i tektura	1
2.	Szkło	18
3.	Tworzywa sztuczne	7,9
SUMA		26,9

Źródło: Opracowanie własne.

Gmina Przystajń nie prowadzi na swoim terenie selektywnej zbiórki metalu.

3.2.2. Prognoza zbiórki odpadów opakowaniowych i surowców wtórnych

Według Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, z uwagi na postęp jaki dokonał się w zakresie wytwarzania materiałów opakowaniowych oraz opakowań, polegający na znacznym obniżeniu ich masy, a także na konieczności przeprowadzenia przez przedsiębiorców redukcji masy opakowań w systemach pakowania towarów (redukcja u źródła zgodnie z normą PN-EN 13428:2005 (U) Opakowania – Wymagania dotyczące wytwarzania i składu – Zapobieganie poprzez redukcję u źródła) w latach 2010-2018 nie przewiduje się znacznego wzrostu masy wytwarzanych odpadów opakowaniowych. Prognozy zużycia poszczególnych grup opakowań nie wskazują na potencjalne zmiany struktury odpadów opakowaniowych. Do roku 2018 dominującymi z uwagi na masę będą odpady z tektury/papieru, odpady ze szkła oraz odpady z tworzyw sztucznych.

W perspektywie lat 2010-2018 oczekuje się również pozytywnych zmian w zakresie przydatności odpadów do recyklingu materiałowego oraz odzysku energii. Niestety niemożliwym jest oszacowanie całości wytwarzanych odpadów opakowaniowych na terenie gminy, a co za tym idzie przedstawienie prognozy ich wytwarzania, ponieważ w badaniach składu morfologicznego odpadów komunalnych nie wyodrębnia się frakcji opakowaniowej. Niemniej jednak, w poniższym podrozdziale przedstawiono planowane poziomy odzysku odpadów opakowaniowych oraz innych, które stanowią surowce wtórne w gminie Przystajń.

3.2.3. Stan docelowy

W gospodarce odpadami opakowaniowymi w okresie od 2007 r. do 2014 r. przyjęto jako cel nadrzędny rozbudowę systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych tak, aby osiągnąć cele określone, opisane w Krajowym Programie Gospodarki Odpadami.

Tabela 31. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku.

Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku							
Lp.	Rodzaj opakowania, z którego powstał odpad	2008 r.		2011 r.		2014 r.	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu

Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku							
1.	Opakowania (ogół)	min. 50	min. 27	min. 55	min. 40	min. 60	min. 55
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	min. 16	-	min. 19	-	min. 22,5
3.	Opakowania z aluminium	-	min. 41	-	min. 47	-	min. 50
4.	Opakowania ze stali	-	min. 25	-	min. 37	-	min. 50
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	min. 49	-	min. 54	-	min. 60
6.	Opakowania ze szkła	-	min. 39	-	min. 46	-	min. 60
7.	Opakowania z drewna	-	min. 15	-	min. 15	-	min. 15

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. z 2007 r., nr 109, poz. 752)

Tabela 32. Planowane poziomy odzysku odpadów opakowaniowych i innych stanowiących surowce wtórne na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Rok	Odpady komunalne wytworzone [Mg]	Odzysk [Mg]
2010	1194,5	107,5
2015	1316,9	177,8
2018	1394,1	250,1

Źródło: Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, Katowice 2009.
Obliczenia własne.

3.2.4. Harmonogram zadań

Zadania dotyczące odpadów opakowaniowych ujęte zostały w tabeli 29.

3.3. Osady ściekowe

3.3.1. Stan aktualny

W myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U. z 2007r., nr 39,poz. 251) przez osady ściekowe rozumie się pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych.

Na terenie gminy Przystajń nie występuje oczyszczalnia ścieków. Gmina korzysta wspólnie z Oczyszczalni Ścieków w Pankach w ramach Związku Międzygminnego Panki – Przystajń ds. Ochrony Wód. W skład oczyszczalni wchodzi obiekty żelbetowe: reaktor biologiczny z komorami odpływu, zbiornik osadu oraz zbiornik uśredniający.

Szacuje się, że na terenie gminy powstaje około 16 Mg odpadów w postaci osadów ściekowych.

3.3.2. Prognoza powstawania osadów ściekowych

Odwołując się do prognoz sporządzonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami oraz uwzględniając Strategię Rozwoju Gminy Przystajń do roku 2015 szacuje się, iż systematycznie wzrastać będzie liczba mieszkańców objęta systemem kanalizacji, a ilość wytworzonych odpadów w postaci osadów ściekowych kształtować się będzie w następujący sposób:

- 16 Mg w 2010 roku,
- 18,5 Mg w 2013 roku,
- 21 Mg w 2018 roku.

3.3.3. Identyfikacja problemów

Głównym problemem dotyczącym gospodarki wodno-ściekowej z jakim boryka się gmina Przystajń jest w dalszym ciągu niewystarczająca ilość mieszkańców objętych systemem kanalizacji.

3.3.4. Stan docelowy

Do 2015 roku zgodnie z zapisem w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 80% mieszkańców gminy Przystajń powinno mieć dostęp do systemu kanalizacji.

3.3.4. Harmonogram zadań

Zadania dotyczące gospodarki wodno-ściekowej zestawione zostały w Strategii Rozwoju Gminy Przystajń do roku 2015.

3.4. Odpady zawierające azbest

3.4.1. Stan aktualny

Azbest znalazł bardzo szerokie zastosowanie w budownictwie i przemyśle. Odpady zawierające materiały azbestowe odbierane są przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne pozwolenie na odbiór i transport tego typu odpadów. Według uzyskanych danych ilość zebranych odpadów w 2009 roku wynosi 1,2 Mg.

3.4.2. Prognoza

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra gospodarki, pracy i polityki społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2008 Nr 200 poz. 1235), wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. na terenie całego kraju. Do 2015 roku prognozuje się usunięcie azbestu na poziomie 60%.

3.4.3. Stan docelowy

Zgodnie z przyjętymi kierunkami działań w WPGO dla województwa śląskiego, przyjmuje się następujące cele:

- ograniczenie oddziaływania azbestu na środowisko i sukcesywna eliminacja wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie wystarczającej pojemności na składowisku dla składowania powstających odpadów zawierających azbest.

3.4.4. Harmonogram zadań

Tabela 33. Harmonogram zadań – odpady zawierające azbest.

Lp.	Zadania do realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Szacowany koszt realizacji [tyś. pln]	Partnerzy
1.	Opracowanie programu usuwania azbestu.	Urząd Gminy, Specjalistyczne firmy trudniące się usuwaniem odpadów zawierających azbest	2010-2011	20	-
2.	Wdrożenie oraz realizacja programu usuwania azbestu.	Urząd Gminy, Specjalistyczne firmy trudniące się usuwaniem odpadów zawierających azbest	2010-2032	-	WFOŚiGW

4. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej

Zasadniczy wpływ na realizację Planu Gospodarki Odpadami oraz jego funkcjonowanie w przyszłości ma czynnik społeczny, tzn. świadomość społeczeństwa i jego zaangażowanie w działaniach mających na celu ochronę środowiska. Gospodarka odpadami może być prowadzona racjonalnie wyłącznie gdy zarówno wytwórcy odpadów – mieszkańcy, jak i posiadacze odpadów – wywoźnicy oraz eksploatujący instalację będą czynnie i planowo wspomagać proces zbierania, odzyskiwania surowców i unieszkodliwiania odpadów.

Ogólnie edukacja ekologiczna to uświadomienie skutków nierozważnych działań ingerujących w komponenty środowiska naturalnego. Podstawą sukcesu realizacji programu edukacji ekologicznej jest dotarcie do całości społeczeństwa, a w szczególności do młodego pokolenia dopiero wkraczającego do dorosłego życia.

Program edukacji ekologicznej w ramach Planu Gospodarki Odpadami związany jest z dwoma aspektami:

- działaniami zmierzającymi do uzyskania akceptacji społecznej dla rozwiązań zaproponowanych w Planie,
- działaniami podnoszącymi świadomość społeczeństwa na temat realizacji zadań na rzecz ochrony środowiska.

Program edukacji ekologicznej może być nastawiony na działanie przez różne okresy czasowe w zależności od oczekiwanych przez organizatorów efektów. Mogą one dotyczyć zarówno bardzo szerokiej tematyki jak i wybranych zagadnień np. zbiórki odpadów niebezpiecznych czy bioodpadów, postępowanie z odpadami zawierającymi azbest itd.

Główne cele kampanii zmierzających do podniesienia świadomości ekologicznej w ramach realizacji Planu Gospodarki Odpadami to:

- informacja o obowiązujących przepisach dotyczących gospodarowania odpadami (np. odzysk odpadów opakowaniowych), konieczność zmniejszania masy deponowanych odpadów organicznych, wprowadzenie w przyszłości zasady „zanieczyszczający płaci”,
- uświadomienie problemów związanych z ilością produkowanych przez mieszkańców odpadów,

- zachęcenie mieszkańców do usuwania odpadów w wyznaczonych do tego miejscach i do odpowiednich kontenerów co pozwoli na zmniejszenie, a nawet uniknięcie powstawania „dzikich wysypisk”,
- zachęcanie do segregacji odpadów, które mogą zostać przetworzone i powtórnie wykorzystane.
- uświadamianie zagrożenia dla zdrowia, jakie wiążą się z oddziaływaniem niewłaściwie zagospodarowanych odpadów niebezpiecznych,

Edukacja ekologiczna ustawiczna powinna być prowadzona w sposób wielopłaszczyznowy obejmując:

- działania edukacyjne:
 - edukacja podstawowa na bazie szkół poprzez wprowadzenie zajęć dydaktycznych i kółek zainteresowań,
 - dostępność literatury i tematycznych publikatorów,
 - otwarte tematyczne seminaria,
- działania popularyzacyjne:
 - publikacje plakatowe i ulotki,
 - imprezy terenowe o proekologicznym charakterze,
 - dostępność publikatorów i czasopism w sieci kioskowej,
 - audycje tematyczne w środkach masowego przekazu (szczególnie stacje lokalne),
- działania informacyjne:
 - udostępnianie informacji o punktach zbiórki i możliwościach przekazania odpadów.

W zależności od potrzeb i możliwości organizatorów można stosować wielorakie formy przekazu. W ogólności można podzielić je na materiały drukowane, audiowizualne, a także akcje promocyjno-informacyjne.

Materiały drukowane są najtańszą formą przekazu. Mogą nimi być: ulotki, broszury, plakaty i komunikaty zamieszczone w lokalnej prasie, materiały dydaktyczne np. program kształcenia dla nauczycieli.

Poprzez materiały audiowizualne rozumie się pokazy przeźroczy i filmów, udzielanie wywiadów dla lokalnych stacji radiowych i telewizyjnych, organizowanie tematycznych wystaw w instytucjach użyteczności publicznej.

Za akcje promocyjno-informacyjne można uznać np. seminaria, konferencje, warsztaty, zebrania mieszkańców, festiwale i festyny.

5. Analiza uwarunkowań finansowych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami

5.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji

Fundusze krajowe:

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska, w tym z gospodarką odpadami, są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW),

Budżety funduszy są tworzone głównie z:

- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska – wszelkie firmy, które korzystają z zasobów naturalnych środowiska poprzez m.in. zużywanie wody, zanieczyszczając powietrze atmosferyczne czy wytwarzając odpady płacą za to zgodnie ze stawkami wyznaczanymi przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Ministra OŚZNiL). Każda firma otrzymuje pozwolenie na korzystanie z określonej ilości tych zasobów.
- kar za przekroczenie dopuszczalnych norm - płacą je firmy, które korzystają z większych ilości zasobów środowiska niż im na to zezwolono oraz wszystkie inne instytucje nie przestrzegające wymogów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW):

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,

- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW):

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach powstał w 1993 roku. Jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa śląskiego. Fundusz realizuje swoje działania koncentrując się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe
- pozyskiwaniu i zarządzaniu środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną
- prowadzeniu operacji na rynku finansowym zapewniających pomnażanie środków.

Dzięki środkom Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach zakończono realizację kilkuset zadań inwestycyjnych dotyczących ochrony środowiska, które stworzyły możliwość m.in. ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, oczyszczania ścieków czy też rozwoju systemu gospodarki odpadami. Sfinansowano także kilkaset projektów związanych z likwidacją uciążliwości przemysłu i jego restrukturyzacją, głównie w energetyce, hutnictwie i koksownictwie, a także w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.

Szczegółowe kryteria i forma pomocy na stronie internetowej: www.wfosigw.katowice.pl oraz w siedzibie Funduszu w Katowicach przy ul. Plebiscytowej 19 (tel. 32 / 251 80 71-5).

Fundusze Unii Europejskiej:

W maju 2004 roku Polska stała się oficjalnie członkiem Unii Europejskiej. Jedną z istotniejszych zalet obecności naszego państwa we Wspólnocie Europejskiej będzie możliwość korzystania ze środków finansowych pochodzących z Funduszy Strukturalnych i z Funduszu Spójności.

Kraj, który chce wykorzystać środki funduszy unijnych musi najpierw przedstawić Komisji Europejskiej dokumenty, które opisują ramy i systemy wykorzystywania instrumentów strukturalnych. Pierwszym takim dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów w styczniu 2003 r. był Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006 (NPR). Dokument ten określał wielkość pomocy przyznanej Polsce jako krajowi członkowskiemu UE na realizację celów określonych w NPR oraz wielkość środków krajowych na współfinansowanie. Obecnie nowym dokumentem tego typu jest Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013. W odróżnieniu od Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006, który jest dokumentem programującym wykorzystanie przez Polskę funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 będzie strategią obejmującą całokształt działań rozwojowych kraju, bez względu na pochodzenie środków finansowych. Tak więc poza przedsięwzięciami współfinansowanymi z budżetu UE, uwzględnione w niej zostaną działania finansowane wyłącznie z zasobów krajowych.

Obecnie w Unii Europejskiej funkcjonują cztery fundusze strukturalne:

- Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR),
- Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa (FIOR).

5.2. Proponowany system finansowania zadań Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Przystajń

Realizacja zadań związanych z Planem Gospodarki Odpadami będzie wiązać się ze znacznymi kosztami. Według harmonogramu zadań związanych z gospodarką odpadami całość kosztów w latach 2010-2018 wyniesie 335 000 złotych. W związku z tak dużymi wydatkami gmina oprócz własnych środków będzie potrzebować środków zewnętrznych. Proponowany system finansowania zadań został opisany poniżej.

Proponowany system finansowania zadań:

Realizacja wyznaczonych zadań dzięki wsparciu finansowemu Regionalnego Programu Operacyjnego.

Równoległe do procesu uzgodnień z KE priorytetów Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia Województwo Śląskie przygotowuje **Regionalny Program Operacyjny** - negocjowany z Komisją Europejską. Program operacyjny precyzyjnie definiuje priorytety, przy zwróceniu uwagi jedynie na najważniejsze działania. W odróżnieniu od okresu programowania 2004-2006 została wyeliminowana konieczność przygotowywania uzupełnień programów operacyjnych oraz zarządzanie na poziomie działań.

Struktura celów i priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013 została przygotowana w oparciu o „Ogólne zasady opracowania wstępnych projektów regionalnych programów operacyjnych”, „Wzór programu operacyjnego/ regionalnego programu operacyjnego”, projekty rozporządzeń w sprawie funduszy strukturalnych oraz Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dot. polityki spójności na lata 2007 – 2013. RPO jest dokumentem wykonawczym Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 - 2020.

Wyznaczone zadania można potraktować jako jeden projekt w ramach RPO WŚL priorytet V, działanie 5.2. Według wymagań zawartych w RPO WŚL, wsparcie uzyskają projekty prowadzące do zapobiegania oraz minimalizacji wytwarzanych odpadów polegające na wdrożeniu systemowych rozwiązań selektywnej zbiórki odpadów, ich odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania, a także projekty kompleksowego oczyszczania terenów z odpadów

zawierających azbest oraz rekultywacji obszarów zdegradowanych i składowisk odpadów na cele przyrodnicze.

Zadania wyznaczone w *Planie* spełniają powyższe warunki, przez co otrzymanie dofinansowania jest bardzo prawdopodobne. Wysokość dofinansowania może sięgać nawet 85%. W poniższej tabeli zestawiono zadania oraz możliwy sposób ich finansowania.

Tabela 34. Wyznaczone zadania w ramach gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń oraz możliwy sposób ich finansowania.

Lp.	Nazwa zadania	Szacowany koszt	Możliwe dofinansowanie		Koszt własny	
			%	tyś. PLN	%	tyś. PLN
1.	Objęcie wszystkich mieszkańców Gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.	15	85%	12,75	15%	2,25
2.	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych (papier, szkło, tworzywa sztuczne) i objęcie nią wszystkich mieszkańców.	30	85%	25,5	15%	4,5
3.	Sporządzenie raportu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami.	-	-	-	-	-
4.	Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów innych niż niebezpieczne: a) odzysk gruzu i materiałów budowlanych pochodzenia komunalnego b) odzysk drewna, c) zbiórka opon, d) zbiórka złomu i odpadów metalowych.	80	85%	68	15%	12
5.	Wprowadzenie i rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych: a) baterii, b) odpadów elektrycznych i elektronicznych, c) przeterminowanych lekarstw.	60	85%	51	15%	9
6.	Likwidacja „dzikich wysypisk”.	80	85%	68	15%	12
7.	Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.	20	85%	17	15%	3

Lp.	Nazwa zadania	Szacowany koszt	Możliwe dofinansowanie		Koszt własny	
			%	tyś. PLN	%	tyś. PLN
8.	Prowadzenie edukacji ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.	30	85%	25,5	15%	4,5
SUMA		345	85%	267,75	15%	47,25

Tabela 35. Wyznaczone zadania oraz możliwy sposób ich finansowania (odpady zawierające materiały azbestowe).

Lp.	Nazwa zadania	Szacowany koszt [tyś. PLN]	Koszt własny	
			%	tyś. PLN
1.	Opracowanie Programu Usuwania Azbestu	20	100%	20
2.	Wdrożenie i realizacja Programu Usuwania Azbestu	Koszt możliwy do określenia po przeprowadzeniu inwentaryzacji materiałów azbestowych występujących na terenie gminy.	-	-

Tabela 36. Harmonogram realizacji zadań gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń w latach 2010-2018.

Nazwa zadania	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Objęcie wszystkich mieszkańców Gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.									
Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych (papier, szkło, tworzywa sztuczne) i objęcie nią wszystkich mieszkańców.									
Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów innych niż niebezpieczne: e) odzysk gruzu i materiałów budowlanych pochodzenia komunalnego f) odzysk drewna, g) zbiórka opon, h) zbiórka złomu i odpadów metalowych.									
Wprowadzenie i rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych: a) baterii, b) odpadów elektrycznych i elektronicznych, c) przeterminowanych lekarstw.									
Likwidacja „dzikich wysypisk”.									
Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.									
Prowadzenie edukacji ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.									
Opracowanie Programu Usuwania Azbestu.									
Wdrożenie i realizacja Programu Usuwania Azbestu.									
Sporządzenie raportu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami.									

gdzie:

edukacja ekologiczna	rozwój selektywnej zbiórki odpadów	inne
----------------------	------------------------------------	------

6. Działania zmierzające do poprawy gospodarki odpadami¹

Osiągnięcie założonych celów oraz wdrożenie właściwego systemu gospodarki odpadami w gminie Przystajń, wymaga podjęcia następujących działań strategicznych:

- 1) edukacja ekologiczna promująca minimalizację powstawania odpadów oraz właściwe postępowanie z nimi,
- 2) promocja wdrażania technologii produkcji zapobiegających powstawaniu odpadów lub ograniczających ich ilość i zagrożenie dla środowiska,
- 3) stymulowanie rynku surowców wtórnych i wspieranie powstawania instalacji do recyklingu i odzysku odpadów,
- 4) promocja wdrażania systemu zarządzania środowiskowego jako skutecznego narzędzia nadzorowania i doskonalenia środowiskowych aspektów działalności,
- 5) stosowanie „zielonych zamówień publicznych”, czyli ujmowanie kryteriów środowiskowych przy formułowaniu specyfikacji w przetargach finansowych ze środków publicznych,
- 6) wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- 7) wdrażanie systemów zbierania i przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji pozwalających na wydzielenie tych odpadów ze strumienia odpadów komunalnych i właściwe ich zagospodarowanie,
- 8) wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz skuteczna egzekucja prawa w zakresie gospodarki odpadami,
- 9) monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i systematyczne badania charakterystyki jakościowej odpadów,
- 10) skuteczna egzekucja prawa w zakresie gospodarki odpadami,
- 11) weryfikacja i doprowadzenie do pełnego wdrożenia planowanego systemu monitoringu gospodarki odpadami,
- 12) wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne i podmioty prywatne, które przyczynią się do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi, w tym recyklingowi oraz zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowiska.

6.1. Odpady komunalne

Przeciwdziałanie i minimalizacja wytwarzania odpadów komunalnych jest priorytetem w hierarchii polityki odpadowej Unii Europejskiej jako najbardziej pożądana opcja postępowania z odpadami. Zastosować można różne metody działań w celu zachęcenia mieszkańców do redukcji ilości wytwarzanych odpadów. Działania te obejmują m.in.:

- 1) edukację społeczną prowadzoną w celu zachęcenia do ograniczenia ilości odpadów,
- 2) kompostowanie przydomowe frakcji odpadów ulegających biodegradacji,
- 3) zastosowanie instrumentów finansowych celem zachęcenia wytwórców do ograniczenia odpadów.

6.2. Proponowane systemy gospodarki odpadami

Aby zrealizować wyznaczone w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń cele i kierunki działań, a także spełnić wymagania dokumentów wyższego szczebla jak WPGO i KPGO zaproponowano dwa różne rozwiązania systemowe. Kluczowy w tej sytuacji jest wyznaczony w WPGO podział województwa śląskiego w kontekście gospodarki

¹ Na podstawie Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, Katowice 2009.

odpadami na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi. W ramach takich regionów gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona będzie dzięki współpracy między gminami wchodzącymi w skład regionu. Gmina Przystajń zgodnie z wytycznymi WPGO przynależy do Regionu 10.

Poniżej przedstawione zostały dwa proponowane warianty prowadzenia systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń.

Wariant I – rozwój systemu gospodarki odpadami zgodnie z zaleceniami WPGO.

Proponowany system stawia na zdecydowaną współpracę w ramach Regionu 10 w jakim znajduje się gmina Przystajń. Podstawowymi elementami, na których oparta jest ta propozycja są:

1. Powołanie w ramach Regionu 10 związków, porozumień i spółek międzygminnych w ramach których realizowana będzie wspólna gospodarka odpadami komunalnymi oparta na wspólnym gospodarowaniu odpadami.
2. Powołanie regionalnej jednostki nadzorczej prowadzącej i kontrolującej wspólny system gospodarki odpadami w ramach Regionu 10.

Głównymi założeniami wariantu są:

- I. Promocja segregacji odpadów wytwarzanych przez mieszkańców gminy. Ważna w tym przypadku jest segregacja odpadów u źródła, w gospodarstwach domowych. Należy również zainwestować w kontenery przeznaczone do segregacji odpadów, zlokalizowane w miejscach często odwiedzanych przez mieszkańców.
- II. Promocja przydomowego kompostowania odpadów ulegających biodegradacji w celu zmniejszenia ich ilości trafiającej na składowiska, a także ustawienie kontenerów na odpady zielone.
- III. Podjęcie skutecznej współpracy w ramach Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi, do którego gmina należy.
- IV. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, opakowaniowych i innych, a także zapewnienie systemu odbioru odpadów od wszystkich mieszkańców gminy. Dodatkowo, tam gdzie będzie to konieczne, zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Zakładając, że większość mieszkańców zgodnie z poprzednimi punktami sama zagospodaruje odpady ulegające biodegradacji będzie można zorganizować jeden punkt kompostowania odpadów ulegających biodegradacji w miejscu gdzie powstawanie tego typu odpadów jest zwiększone.
- V. Prowadzenie działań w ramach regionu dążące do powstania instalacji mechaniczno-biologicznego przerobu odpadów.
- VI. Odpady niebezpieczne, które mieszkańcy uprzednio wyselekcjonują ze strumienia wytworzonych przez nich odpadów komunalnych, powinny być zbierane w oparciu o punkty gromadzenia odpadów niebezpiecznych, punkty sprzedaży wybranych produktów (leki, baterie i akumulatory).

Wariant II – samodzielny rozwój systemu gospodarki odpadami.

System ten oparty jest na indywidualnej gospodarce odpadami komunalnymi w gminie Przystajń. System ten nie jest w pełni zgodny z założeniami WPGO, a także odcina się od regionalnej gospodarki odpadami.

Głównymi założeniami wariantu są:

- I. Rozwój gospodarki odpadami komunalnymi w sposób niezależny od Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.
- II. Promocja segregacji odpadów przez mieszkańców gminy.
- III. Promocja tworzenia przydomowych kompostowni w celu zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.

- IV. Odpady niebezpieczne, które mieszkańcy uprzednio wyselekcjonują ze strumienia wytworzonych przez nich odpadów komunalnych, powinny być zbierane w oparciu o punkty gromadzenia odpadów niebezpiecznych, punkty sprzedaży wybranych produktów (leki, baterie i akumulatory).

Propozycja wyboru wariantu

Analizując przedstawione warianty systemu gospodarki odpadami komunalnymi uznano, iż pod względem środowiskowym, prawnym i finansowym korzystny jest wybór wariantu I jako systemu gospodarki odpadami. Oparcie systemu o system regionalny, jednoczący działania kilku gmin ułatwi spełnienie wymagań prawnych nałożonych na gminę. Działania prowadzone w ramach regionu umożliwią stworzenie dużych i wydajnych instalacji, które zwiększą efektywność gospodarki odpadami wszystkich gmin w sposób długoterminowy. Wybór wariantu II tylko tymczasowo oddali problemy gospodarki odpadami komunalnymi. Warto zauważyć, iż prowadzone dotychczas działania nie kłócą się z przedstawionymi wariantami i zawsze mogą stać się elementami regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

6.3. Program rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów

Powstające w gospodarstwach domowych **odpady ulegające biodegradacji** oraz **odpady ulegające biodegradacji z targowisk, ogrodów i parków** powinny być zbierane jako odrębny strumień odpadów i kierowane do funkcjonujących i planowanych kompostowni.

Odpady opakowaniowe – stworzenie i rozbudowa punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów (pojemniki), dla poszczególnych rodzajów odpadów opakowaniowych:

- opakowania szklane – pojemnik zielony na szkło kolorowe, pojemnik biały na szkło bezbarwne,
- opakowania z papieru i tektury – pojemnik niebieski,
- opakowania z tworzyw sztucznych – pojemnik żółty,
- odpady ulegające biodegradacji – pojemnik czarny,
- metale – pojemnik czerwony.

Wymienione rodzaje pojemników na odpady opakowaniowe umiejscowione powinny być w miejscowościach: Przystajń, Stany ul. Galińskie, Kamińsko ul. Kluczno, Michalinów oraz Bór Zajaciński ul. Wężina.

Odpady wielkogabarytowe – zbiórka odpadów wielkogabarytowych powinna być przeprowadzana dwa razy w ciągu roku (wiosna, jesień) poprzez wystawianie odpadów wielkogabarytowych przez mieszkańców przed posesje lub wyznaczonych miejscach do tego przeznaczonych, a następnie odbiór odpadów przez firmy upoważnione do takiego działania.

Odpady remontowo-budowlane – odpady te będą usuwane na zasadzie podstawienia przez przedsiębiorstwo wywozowe pojemnika np. KP-7 lub innego na zlecenie i koszt wytwarzającego odpady. Odpady te będą zbierane na miejscu powstawania w sposób selektywny, umożliwiając ich późniejsze wykorzystanie.

Odpady niebezpieczne – odpady niebezpieczne zbierane będą w gminnym punkcie dobrowolnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych oraz w placówkach oświatowych (szkoły, przedszkola), urzędach i instytucjach, aptekach, ośrodkach zdrowia i sklepach z branży chemicznej, elektronicznej. Sugeruje się umiejscowienie takich punktów w miejscowościach: Przystajń, Stany ul. Galińskie, Kamińsko ul. Kluczno, Michalinów oraz Bór Zajaciński ul. Wężina. Z uwagi na różnorodność odpadów niebezpiecznych proponuje się: zbiórkę przeterminowanych leków – w aptekach,

zbiórkę baterii, sprzętu elektronicznego i elektrycznego - w sklepach, zbiórkę olejów odpadowych, baterii i akumulatorów – punkty serwisowe, stacje benzynowe.

7. Monitoring i ocena realizacji założonych celów

W myśl ustawy o odpadach, projekty planów podlegają zaopiniowaniu:

- 1) Projekt planu krajowego – przez zarządy województw,
- 2) Projekt planu wojewódzkiego – przez ministra właściwego do spraw środowiska oraz organy wykonawcze powiatów i gmin z terenu województwa,
- 3) Projekt planu powiatowego – przez zarząd województwa oraz przez organy wykonawcze gmin z terenu powiatu,
- 4) Projekt planu gminnego – przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany: krajowy, wojewódzki, powiatowe i gminne były aktualizowane nie rzadziej niż raz na 4 lata.

Organy wykonawcze województw, powiatów i gmin przygotowują co 2 lata sprawozdanie z realizacji planów gospodarki odpadami i składają je sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy.

Jeżeli będzie tego wymagała sytuacja lokalna uchwalony plan będzie wymagał modyfikacji – winno być przeprowadzone stosowne postępowanie, przed upływem wymaganych ustawowo 4 lat, w celu aktualizacji planu.

Niniejszy Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń będzie podlegał – przed ostatecznym uchwaleniem – dyskusji w Radzie Gminy z udziałem czynników społecznych (organizacje pozarządowe).

Faktyczna ocena realizacji postępów w wykonaniu zapisów planu nastąpi począwszy od 2011 r.

Proponuje się wyznaczenie osoby, bądź grupy osób, które odpowiedzialne będą za pełnienie bieżącej kontroli dotyczącej postępów w realizacji zadań zarówno inwestycyjnych jak i organizacyjnych, które wyznaczone zostały w planie. Na tej podstawie przygotowane będą w okresie 2-letnim raporty z postępów we wdrażaniu zapisów planu oraz sporządzane okresowe weryfikacje.

Proponuje się w okresie perspektywicznym zastosować system monitoringu oparty o wskaźniki gospodarki odpadami. W poniższym zestawieniu przedstawiono propozycję wskaźników gospodarki odpadami komunalnymi.

Tabela 37. Proponowane wskaźniki gospodarki odpadami na terenie gminy Przystajń.

Lp.	Proponowane wskaźniki	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2009 r.	Zakładana wartość wskaźnika w 2011 r.
1.	Odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do masy powstających odpadów.	%	87,5	100
2.	Odsetek odpadów komunalnych	%	3,3	10

Lp.	Proponowane wskaźniki	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2009 r.	Zakładana wartość wskaźnika w 2011 r.
	zebranych selektywnie.			
3.	Odsetek mieszkańców objętych umowami na odbieranie odpadów.	%	89,0	100
4.	Odsetek mieszkańców objętych systemem selektywnego zbierania odpadów.	%	brak danych	70
5.	Liczba legalnych składowisk odpadów komunalnych nie spełniających wymogów technicznych.	Szt.	0,0	0,0
6.	Odsetek składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych.	%	100,0	85,0
7.	Liczba czynnych składowisk odpadów komunalnych.	Szt.	0,0	0,0
8.	Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji.	% w stos. do wytw. w 1995 r	brak danych	30
9.	Wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych.	% w stosunku do całkowitej ich ilości w zmieszanych odpadach komunalnych	2,5 ²	60
10.	Poziom selektywnego zbierania odpadów (surowców wtórnych).	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	2,3	11
11.	Poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych.	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych	0,0	45

² Uwzględnione zostały tylko zużyte baterie i akumulatory, bez zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Lp.	Proponowane wskaźniki	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2009 r.	Zakładana wartość wskaźnika w 2011 r.
12.	Łączna przepustowość istniejących kompostowni odpadów zielonych.	Tys. Mg/rok	0,0	0,0
13.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych.	Mg suchej masy	16,0	16,8
14.	Odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych.	%	100,0	min. 95

Odniesienie przedstawionych wskaźników do założeń i celów zawartych w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami będzie dawać bieżący jej obraz, a także umożliwi szybkie podejmowanie decyzji mających znaczący wpływ na jej ostateczny kształt. Dlatego w okresie perspektywicznym proponuje się wprowadzenie monitoringu systemu gospodarki odpadami cyklicznie 1 raz w roku. Zgodnie z przepisami prawnymi firmy zajmujące się wywozem odpadów zobligowane są do prowadzenia systemu sprawozdawczości na terenach objętych działalnością. W związku z tym informacje będące w posiadaniu tych firm oraz informacje z Urzędu będą głównymi źródłami informacji do wskazanego systemu informacyjnego.

8. Analiza oddziaływania na środowisko projektu Planu Gospodarki Odpadami

Przedstawione w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń cele i zadania, zgodnie z przeprowadzoną analizą, stoją w zgodzie ze strategicznymi założeniami dokumentów wyższego szczebla. Proponowane rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami pokrywają się w swoim zakresie z działaniami jednostek samorządowych jak powiat i województwo co wspomogą ich realizację. Wskazane w aktualizacji problemy istniejące na terenie gminy Przystajń znajdują rozwiązanie w wyznaczonych zadaniach. W przypadku nie wdrożenia Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami istniejące problemy ulegną nasileniu co odbije się znacząco na kondycji środowiska naturalnego.

Przeprowadzona analiza Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami wskazuje, iż realizacja wyznaczonych celów i zadań wpłynie na poprawę systemu gospodarki odpadami oraz na stan środowiska naturalnego na terenie gminy Przystajń. Na terenie gminy nie znajdują się obszary przyrodnicze objęte systemem ochrony Natura 2000, w związku z czym realizacja niniejszego Planu Gospodarki Odpadami nie będzie na nie oddziaływać w żaden sposób. Niniejsza aktualizacja nie powoduje także oddziaływania na środowisko w aspekcie transgranicznym.

Realizacja przyjętych w niniejszym dokumencie zadań spowoduje:

- Ograniczenie przenikania odpadów do środowiska w sposób niekontrolowany.
- Rozwinięcie selektywnej zbiórki odpadów (szczególnie odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych wchodzących w skład strumienia odpadów komunalnych).
- Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji trafiających do składowania.

- Zmniejszenie emisji gazów pochodzących ze spalania odpadów w domowych piecach.
- Zwiększoną ochronę środowiska wodnego przed dostaniem się zanieczyszczeń.
- Zwiększy możliwości odzysku odpadów.

9. Streszczenie

Art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o *odpadach* (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251) określa zawartość oraz wyjaśnia potrzebę opracowywania Planów Gospodarki Odpadami.

W niniejszym opracowaniu opisano aktualny stan gospodarki odpadami, prognozy, cele oraz kierunki wyznaczonych działań. Oszacowano koszty związane z realizacją poszczególnych przedsięwzięć oraz zaproponowano sposób ich finansowania. Sporządzona aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń uwzględnia sektor komunalny.

Stan aktualny

Na terenie gminy Przystajń wytworzono w 2009 roku (wg wskaźników) 1170,3 Mg odpadów komunalnych. Zgodnie z danymi uzyskanymi w Urzędzie Gminy stwierdza się, iż 11% mieszkańców gminy nie jest objęta zorganizowaną zbiórką odpadów. Sytuacja ta powoduje trafiać części odpadów do środowiska w sposób niekontrolowany.

Ilość selektywnie zebranych odpadów w 2009 roku na terenie gminy Przystajń wynosi 33,4 Mg. Ilość odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów komunalnych oszacowano na poziomie 409,3 Mg.

Podczas sporządzania aktualizacji uwzględniono założenia przedstawione w:

- Krajowym Planie Gospodarki Odpadami (KPGO 2010),
- Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego,
- Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kłobuckiego.

Prognozy zmian powstawania odpadów na terenie gminy Przystajń

Prognozy zmian ilości i jakości powstających odpadów komunalnych dla gminy Przystajń do 2018 r. dokonano na podstawie założeń zawartych w „Krajowym planie gospodarki odpadami” oraz „Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego”, a także na podstawie prognozy ludności.

W prognozie uwzględniono następujące założenia:

- 100 % mieszkańców objętych będzie zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych,
- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych,
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów kształtował się będzie na poziomie 5% w okresach 5-letnich,
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów; selektywne zbieranie obejmie odpady opakowaniowe, zbieranie papieru i tektury, tworzyw sztucznych, szkła nieopakowaniowego, odpadów wielkogabarytowych, niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych oraz odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego; dodatkowo selektywnym zbieraniem zostaną objęte odpady zielone, odpady budowlane (gruz z remontów).

Niniejsze opracowanie zawiera prognozę dotyczącą wytwarzanych odpadów. Wnioski z niej wynikające są następujące:

- zwiększy się ogólna ilość wytwarzanych odpadów do 1267,0 w 2013 r. i 1394,1 w 2018 r.,
- nastąpi rozwój selektywnej zbiórki odpadów (papier, tektura, szkło, tworzywa sztuczne, odpady ulegające biodegradacji oraz wielkogabarytowe),
- zwiększy się ilość osadów ściekowych.

Najważniejsze problemy

Po przeprowadzeniu analizy stanu gospodarki odpadami wynika, iż gmina Przystajń prowadzi podstawowe działania organizacyjne i inwestycyjne porządkujące gospodarkę w tym zakresie. Zauważalne są jednak niedociągnięcia w postaci zaniżonej liczby zebranych odpadów w stosunku do zamieszczonych wyliczeń Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego. Gmina nie posiada systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów ulegających biodegradacji, a system zbierania odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład strumienia odpadów komunalnych jest słabo rozwinięty. Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców gminy Przystajń poprzez podmioty gospodarcze posiadające stosowne zezwolenia, a następnie zostają deponowane na składowiskach odpadów komunalnych. Tak traktowanych jest 100% zmieszanych odpadów komunalnych.

Założone cele

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

- Objęcie wszystkich mieszkańców gminy umowami na odbiór odpadów komunalnych do końca 2010 r.,
- Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy możliwości selektywnej zbiórki odpadów do końca 2010 r.,
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2010 r. i 2013 r. do poziomu kolejno 75% oraz 50% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2010 r. 196,5 Mg odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie, natomiast w 2013 r. 295,6 Mg.
- Uzyskanie znaczących efektów do końca 2010 r. w selektywnym zbieraniu odpadów:
 - niebezpiecznych, do poziomu 50% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, odpowiada to wartości 2,8 Mg odpadów,
 - wielkogabarytowych w tym wyrobów AGD i elektronicznego, do poziomu 40% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 25,0 Mg odpadów,
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych do poziomu 10% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 107,5 Mg odpadów
 - remontowo-budowlanych ze strumienia odpadów budowlanych do poziomu 50%,
- Zmniejszenie ilości deponowanych odpadów komunalnych do poziomu 85% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych,
- Wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcenia,
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Cele długoterminowe na lata 2015-2018:

- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2020 r. do poziomu 35% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2020 r. 401,5 Mg odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie.

- Dalszy wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów:
 - niebezpiecznych:
 - w 2015 roku do poziomu 80% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 5,0 Mg odpadów,
 - w 2018 roku do poziomu 90% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 6,0 Mg odpadów,
 - wielkogabarytowych:
 - w 2015 roku do poziomu 70% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 47,5 Mg odpadów,
 - w 2018 roku do poziomu 90% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 64,0 Mg odpadów
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych w 2015 roku do poziomu 15% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, co odpowiada 177,8 Mg odpadów oraz w 2018 roku do poziomu 20% co odpowiada 250,1 Mg odpadów
 - budowlano – remontowych wchodzących do strumienia odpadów komunalnych do poziomu 80%,
- Zapewnienie w maksymalnym stopniu przetwarzania odpadów metodami biologicznymi i termicznymi poprzez wdrożenie kompleksowych rozwiązań.
- Zmniejszenie ilości deponowanych odpadów komunalnych do poziomu 60% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych

Program rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów

Powstające w gospodarstwach domowych **odpady ulegające biodegradacji** oraz **odpady ulegające biodegradacji z targowisk, ogrodów i parków** powinny być zbierane jako odrębny strumień odpadów i kierowane do funkcjonujących i planowanych kompostowni.

Odpady opakowaniowe – stworzenie i rozbudowa punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów (pojemniki), dla poszczególnych rodzajów odpadów opakowaniowych:

- opakowania szklane – pojemnik zielony na szkło kolorowe, pojemnik biały na szkło bezbarwne,
- opakowania z papieru i tektury – pojemnik niebieski,
- opakowania z tworzyw sztucznych – pojemnik żółty,
- odpady ulegające biodegradacji – pojemnik czarny,
- metale – pojemnik czerwony.

Wymienione rodzaje pojemników na odpady opakowaniowe umiejscowione powinny być w miejscowościach: Przystajń, Stany ul. Galińskie, Kamińsko ul. Kluczno, Michalinów oraz Bór Zajaciński ul. Wężina.

Odpady wielkogabarytowe – zbiórka odpadów wielkogabarytowych powinna być przeprowadzana dwa razy w ciągu roku (wiosna, jesień) poprzez wystawianie odpadów wielkogabarytowych przez mieszkańców przed posesje lub wyznaczonych miejscach do tego przeznaczonych, a następnie odbiór odpadów przez firmy upoważnione do takiego działania.

Odpady remontowo-budowlane – odpady te będą usuwane na zasadzie podstawienia przez przedsiębiorstwo wywozowe pojemnika np. KP-7 lub innego na zlecenie i koszt wytwarzającego odpady. Odpady te będą zbierane na miejscu powstawania w sposób selektywny, umożliwiając ich późniejsze wykorzystanie.

Odpady niebezpieczne – odpady niebezpieczne zbierane będą w gminnym punkcie dobrowolnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych oraz w placówkach oświatowych (szkoły, przedszkola), urzędach i instytucjach, aptekach, ośrodkach zdrowia i sklepach z

branży chemicznej, elektronicznej. Sugeruje się umiejscowienie takich punktów w miejscowościach: Przystajń, Stany ul. Galińskie, Kamińsko ul. Kluczno, Michalinów oraz Bór Zajaciński ul. Wężina. Z uwagi na różnorodność odpadów niebezpiecznych proponuje się: zbiórkę przeterminowanych leków – w aptekach, zbiórkę baterii, sprzętu elektronicznego i elektrycznego - w sklepach, zbiórkę olejów odpadowych, baterii i akumulatorów – punkty serwisowe, stacje benzynowe.

Proponowany system gospodarki odpadami

W wykonanej aktualizacji zaprezentowano dwa różne rozwiązania wariantowe dla rozwoju systemu gospodarki odpadami. Pierwszy z nich to wariant ściśle związany z zaleceniami Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego. W tym przypadku stawia się za główny cel stworzenie związku gmin oraz wzajemną współpracę gmin w ramach Regionu 10.

Drugi wariant rozwoju systemu gospodarki odpadami oparty jest na indywidualnych działaniach gminy. Efekty takiej polityki będą krótkotrwałe.

Zaproponowano wobec tego wybór pierwszego wariantu rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Oparcie systemu o system regionalny, jednoczący działania kilku gmin ułatwi spełnienie wymagań prawnych nałożonych na gminę. Działania prowadzone w ramach regionu umożliwią stworzenie dużych i wydajnych instalacji, które zwiększą efektywność gospodarki odpadami wszystkich gmin w sposób długoterminowy.

W celu kontroli przebiegu realizacji zadań przewiduje się prowadzenie monitoringu wdrożonego planu gospodarki odpadami. Wyznaczone wskaźniki oparto na Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, wobec czego są to najlepiej oddające realia gospodarki odpadami komunalnymi wytyczne.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *o odpadach* (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Zarządy poszczególnych szczebli przygotowują co 2 lata sprawozdanie z realizacji planów gospodarki odpadami.

Elementem końcowym niniejszego projektu jest analiza oddziaływania na środowisko, z której wynika, że jego realizacja pozwoli na ograniczenie przyczyn powstawania nowych zagrożeń i uciążliwości dla środowiska powodowanych przez odpady. Prognozowany wzrost stopnia zagospodarowania odpadów, przyczyni się do zwiększenia ochrony powierzchni ziemi i zmniejszenia zagrożeń dla wód podziemnych, a także ograniczy emisję do powietrza.

10. Bibliografia

- 1) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010;
- 2) Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla woj. Śląskiego, Katowice 2003;
- 3) Projekt Aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla woj. Śląskiego, Katowice 2010;
- 4) Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń;
- 5) Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kłobuckiego
- 6) Poradnik (powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami), Warszawa 2002;
- 7) www.wikipedia.pl;
- 8) www.mos.gov.pl;
- 9) <http://rpo.silesia-region.pl>;
- 10) <http://www.funduszeonline.pl/8002.dhtml>;
- 11) www.nfosigw.gov.pl;
- 12) www.wfosigw.katowice.pl;
- 13) www.fundusze-europejskie.pl;
- 14) Strategia Rozwoju Gminy Przystajń do roku 2015;
- 15) Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Przystajń;
- 16) www.bip.przystajn.akcessnet.net.